

ĐỀ THI HỌC KÌ 1 – ĐỀ 18

MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 10

Thời gian làm bài: 90 phút

BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

I. ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)

HS đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi:

*Thăm thẳm trời xanh lộng đáy hồ,
Mùi hoa thiên lý thoảng chiều thu.
Con cò bay lả trong câu hát,
Giấc trẻ say dài nhịp võng ru.*

*Lá thấp cành cao gió đuổi nhau,
Góc vườn rụng vội chiếc mo cau.
Trái na mở mắt, nhìn ngơ ngác,
Đàn kiến trường chinh tự thuở nào.*

*Lúa trở đồng tơ, ngậm cốm non,
Lá dài vươn sắc lười gươm con.
Tiếng chim mách lẻo cây hồng chín,
Điểm nhạt da trời những chấm son.*

(...)

*Thong thả trắng non dựng cuối làng,
Giữa nhà cây lá bóng xiên ngang.
Chiều con, cặm cụi đôi ngày phép,
Ngồi bẻ đèn sao, phát giấy vàng.*

(*Chiều thu*, Nguyễn Bính- thơ và đời, NXB

Văn học 2003)

Chú thích:

Tác giả Nguyễn Bính (1918-1966) tên khai sinh là Nguyễn Trọng Bính, sinh ra trong một gia đình nhà nho nghèo thuộc huyện Vụ Bản, tỉnh Nam Định. Nguyễn Bính mồ côi mẹ từ sớm, 10 tuổi đã phải theo anh lên Hà Nội để kiếm sống. Ông biết làm thơ từ năm 13 tuổi và năm 19 tuổi (1937) được nhận giải khuyến khích về thơ của Tự lực văn đoàn. Năm 1943, Nguyễn Bính vào Nam rồi ở lại tham gia kháng chiến chống thực dân Pháp. Năm 1954, ông tập kết ra Bắc, tham gia công tác văn nghệ và báo chí ở Hà Nội, Nam Định.

Trong khi phần lớn các thi sĩ cùng thời chịu ảnh hưởng của thơ phương Tây thì Nguyễn Bính lại tìm về với hồn thơ dân tộc và hấp dẫn người đọc bởi chính hồn thơ này. Bằng lối ví von mộc mạc mà duyên dáng mang phong vị dân gian, thơ Nguyễn Bính đã đem đến cho người đọc những hình ảnh thân thương của quê hương đất nước và tình người đầm ấm thiết tha. Vì thế, Nguyễn Bính được coi là “thi sĩ của đồng quê” và có nhiều tác phẩm được truyền tụng rộng khắp.

Tác phẩm chính: *Tâm hồn tôi* (1937), *Lỡ bước sang ngang* (1940), *Đêm sao sáng* (1962)...

(Theo SGK Ngữ Văn 11, tập 2, NXBGD 2007)

Trả lời các câu hỏi:

Câu 1. Văn bản trên được viết theo thể thơ nào? (0,5 điểm)

Câu 2. Cảnh vật trong đoạn thơ đầu tiên được cảm nhận thông qua những giác quan nào? Chỉ ra những giác quan ấy (0,5 điểm)

Câu 3. Chỉ ra quy cách gieo vần và ngắt nhịp trong khổ thơ sau: (1,0 điểm)

*Lúa trở đồng tơ, ngậm cốm non,
Lá dài vươn sắc lưỡi gươm con.
Tiếng chim mách lẻo cây hồng chín,
Điểm nhạt da trời những chấm son.*

Câu 4. Xác định và nêu tác dụng của **biện pháp tu từ nổi bật** trong khổ thơ sau: **(1,0 điểm)**

*Lá thắp cành cao gió đuổi nhau,
Góc vườn rụng vội chiếc mo cau.
Trái na mở mắt, nhìn ngơ ngác,
Đàn kiến trường chinh tự thuở nào.*

Câu 5: Suy nghĩ của anh/ chị về hình ảnh của nhân vật trữ tình qua hai câu thơ: **(1,0 điểm)**

*Chiều con, cặm cụi đôi ngày phép,
Ngồi bẻ đèn sao, phát giấy vàng.*

II. LÀM VĂN (6,0 ĐIỂM)

Anh/chị hãy viết bài văn nghị luận phân tích đánh giá chủ đề và một số nét đặc sắc về nghệ thuật của văn bản *Chiều thu* ở phần Đọc-hiểu.